Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250 (212) 227-5251

РІК LXXXIV. Ч. 259. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК П'ЯТНИЦЯ, 25-го ЛИСТОПАДА 1977 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, NOVEMBER 25, 1977 No. 259. VOL. LXXXIV.

УККА ВІДКРИВ У ВАШІНҐТОНІ СВОЄ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО

Вашінгтон. — Уже від деякого часу тут, в самому осередку світової інформації, за який треба вважати Крайову Пресову будівлю при 14-ій і „Ф" вулицях, на дверях кімнати 1241 появився англомовний напис: „Український Конґресовий Комітет Америки. Українське Інформаційне Бюро". Минулої п'ятниці, 18-го листопада, це Бюро було формально відкрите.

В іншому просторішому приміщенні цієї святині інформацій зібралося в год. 2-ій після полудня майже шість десятків громадян; представників Екзекутиви УККА та запрошених гостей, щоб формально започаткувати одну з найважливіших ділянок багатобічної активности цієї центральної репрезентації українців в Америці: Інформаційне Бюро, завданням якого буде постійно служити Америці вірними і точними інформаціями про Україну та український нарід з одного боку, а з другого інформувати українців в Америці та в світі про всі події в столиці Америки, що мають якесь безпосереднє чи посереднє відношення до України та змагань українського народу.

Церемонію формального відкриття Українського Інформаційного Бюра в столиці Америки започаткував тимчасовий директор цього Бюра інж. Юрій Нестерчук, прохаючи о. Денищука з місцевої української католицької парафії провести вступну молитву. Після молитви, проведеної українською і англійською мовами, дальше ведення програми перебрав, на прохання Ю. Нестерчука, екзекутивний віцепрезидент УККА Йосип Лисогір, який у першу чергу поінформував про дальшу програму цього відкриття та представив багатьох американських, етнічних і українських гостей. Запрошуючи першим до слова президента УУКА проф. д-ра Лева Добрянського, п. Лисогір м. ін. пригадав історичну заслугу д-ра Добрянського в урядовому встановленні Тижня Поневолених Націй, щорічному проголошуванні Дня Української Незалежности та в завершенні акції побудови пам'ятника Тарасові Шевченкові в столиці. Проф. Добрянський зі свого боку та в імені УККА привітав присутніх та коротко з'ясував ролю і заслуги української та інших етнічних груп в правильній і в правдивій інформації американського уряду і народу про країни і народи їхнього походження, що має вітальне значення для Америки. Це є головною метою нововідкритого Українського Інформаційного Бюра УККА у Вашінґтоні.

Своєрідну символіку можна було добачувати у короткому виступі президента Української Народ-

(Закінчення на ст. 3-ій)

(Світлив д-р Р. Голіят)

Під час відкриття Українського Інформаційного Бюра УККА у Вашінґтоні. На фото (зліва): Йосип Лисогір, президент УНР в екзилі п. Микола Лівицький, проф. д-р Лев Добрянський, інж. Юрій Нестерчук, пані Наконечна, д-р Володимир Душник, директор Балтійського Інформаційного Бюра у Вашінґтоні та мгр Іван Базарко.

Арґентина зобов'язується шанувати права людини

Буенос Айрес. — У понеділок, 21-го листопада, державний секретар Сайрус Венс і арґентинський міністер закордонних справ Оскар Антонійо Монтез оприлюднили спільний комунікат, в якому зазначили, що уряди їхніх країн зобов'язуються шанувати права своїх громадян. Крім того, військовий уряд Арґентини обіцяв підписати резолюцію з 1969-го року, яка зазначує, що на терені Південної Америки „цілком не буде атомової зброї".

Венс, який плянує відвідати також Бразилію і Венесуелю, настоював на проголошенні спільного комунікату, бо проти військового уряду Арґентини видвигнено багато закидів відносно порушення прав людини, знущання над політичними в'язнями тощо. У понеділок він зустрічався не тільки з провідниками арґентинської хунти, але теж з речниками організацій, які виступають в обороні людських прав у тій південно-американській країні.

Щодо обіцянки арґентинських властей підписати антинуклеарну резолюцію з 1969-го року, то Венс заявив, що рішення уряду Арґентини повинно стати „прикладом для інших". Всі країни Латинської Америки вже раніше підписали цю резолюцію-договір, крім Арґентини, Ґуяни і Куби.

Під час своїх відвідин Бразилії секретар Венс плянує обговорювати питання людських прав і атомової зброї, а у Венесуелі головна увага буде звернена на можливі підвишки в цінах нафтової ропи Організацією Держав-Експортерів Нафти (ОПЕК), членом якої є Венесуеля. ЗСА надіються, що венесуельський уряд вплине на ОПЕК, щоб під час нарад в грудні не підвищувала цін.

„Думка" концертуватиме в Клівленді і Чікаґо

Ню Йорк. — Управа українського хору „Думка" в Ню Йорку інформує, що під час довгого кінця тижня з нагоди „Дня Подяки" хор виступить з концертами у Клівленді, Огайо, та Чікаґо, Іллиной.

„Думка", під диригентурою Семена Комірного, співатиме в Клівленді в п'ятницю, 25-го листопада, в 7-ій год. вечора в авдиторії школи „Парма Сеніор Гай Скул" при 6285 Захід 54 вулиця в Пармі. Цей концерт відбудеться під патронатом Українських Злучених Організацій міста Клівленду.

В Чікаґо хор „Думка" виступатиме в суботу, 26-го листопада, в залі Школи Шопена при Вест Райс вул. і Кемпбелл евеню. Концерт, який почнеться в 7-ій год. вечора, проходитиме під патронатом Хорів Чікаґської Метрополії та місцевої філії „Молодої Думки".

В програмі обох концертів, на яких акомпаньюватиме піяністка Євгенія Палій, виступатимуть мішаний і жіночий хори, як теж будуть сольові точки. Будуть виконані твори Бортнянського, Леонтовича, Лятошинського, Коса-Анатольського, Россіні, Сен-Санса та ряду сучасних українських композиторів.

УКРАЇНКИ ВЗЯЛИ АКТИВНУ УЧАСТЬ У КРАЙОВІЙ КОНФЕРЕНЦІЇ АМЕРИКАНСЬКИХ ЖІНОК

Гюстон, Тексас (Дора Рак телефоном). — Крайова Жіноча Конференція, що почалася тут офіційним відкриттям в суботу, 19-го листопада, у хвилині, як передається цю інформацію, добігає до кінця. Зміст цієї історичної конференції та філософія сучасного жіночого руху Америки з'ясовані в „Декларації Американських Жінок", яка на вступі звучить: „ми є тут на це, щоб приспішити хід історії, ми є жінки з кожного стейту і території Америки, ми є жінки різного віку, поглядів і життєвого стилю, ми є жінки різного економічного, політичного, соціяльного, расового, етнічного, культурного, едукаційного і релігійного середовища".

Цей вступ попереджував довгий ряд резолюцій, складених у відношенні до 26-ох основних проблем американського жіноцтва, які в цілості становлять т. зв. Крайовий Американський Плян Акції.

До понеділка ранку, 21-го листопада, відбулося чотири сесії, з чого перша була присвячена церемонії відкриття, яке пройшло надзвичайно ефективно з участю визначних гостей, які вітали учасників конференції. Перший привіт виголосила Розалін Картер, дружина президента ЗСА, а дальше слідували колишні „перші пані" Білого Дому, Лейді Бирд Джонсон і Бетті Форд. Коротку промову виголосила Беля Абцуґ, голова Крайової Комісії, та конґресменка Барбара Джордан.

Слідували три ділові сесії, під час яких делеґатки дебатували і ухвалювали резолюції. 2,000 жінок зайняли місце посередині великої авдиторії Колісею, а багатотисячна маса глядачів заповнила всі бальконі. Наради цієї першої в історії ЗСА Конференції Жінок передавались рівнож частинно по телебаченні.

Найбільш контроверсійні резолюції проходили найголосніше, а це: піддержка поправки до Конституції відносно рівних прав для жінок ( ), репродуктивна свобода та право на сексуальну преференцію (лезбіянізм).

Нечисленна група українських жінок старалася виконати своє завдання репрезентації українсько-американського жіноцтва в міру своїх сил. Дві з них були делеґатками, інші були офіційними спостерігачами, або дістали дозвіл до інформаційної секції, а також влаштували мініятюрні виставки. Слід підкреслити, що вони одержали піддержку від місцевої української громади ще перед конференцією, а в часі побуту в Гюстоні — поміч і щиру гостину.

Дві з численних резолюцій були в крузі зінтересования української групи, а саме меншинна або т. зв. етнічна і прав людини. Першу резолюцію негайно опанувала коаліція чотирьох меншинних груп, які репрезентували чорних, еспансько-мовних, американських індіян та азійсько-пацифічних і була ентузіястично схвалена. Друга, дуже загальна, відносно прав людини, надавалася до внесення української поправки, яку спопуляризовано роздачею відповідних летючок (біля 10,000) та особистими контактами з іншими делеґаціями, що обіцяли піддержати її. Одначе українська поправка не була внесена, дарма, що був офіційний запит зі залі.

Рівночасно в суботу противники контроверсійних резолюцій відбули свою конференцію в місцевому Астродомі під проводом Филліс Шляфлі при участі біля 11,000 осіб. Ще в п'ятницю в Ексгибишин центрі відкрито виставки, влаштовані жінками із шістьох стейтів, приватними організаціями і підприємствами.

На понеділок була запланована заключна сесія, завданням якої мало бути намічення здійснення пляну акції та встановити дату і місце другої крайової конференції американського жіноцтва.

В Гюстоні закінчилась Крайова Жіноча Конференція

Гюстон. — У понеділок, 21-го листопада ц. р., тут закінчилась триденна Крайова Жіноча Конференція, основною плятформою якої була крайова акція за рівноправність жінки. В Конференції, в якій взяло участь 2.000 делеґаток різних етнічних груп і рас із 56-ох стейтів Америки, на всі 26 точок резолюцій перепала тільки одна, а саме — створення департаменту жіночих справ на кабінетному рівні.

В останній хвилині, перед закінченням Конференції, на знак протесту виступили 300 делеґаток, що їх очолювала Джоан Ґубінс, стейтовий сенатор Індіянополісу. Ці делеґатки, які назвали себе „про-родинними" або „про-житьовими" — в більшості протестували проти додатку до Конституції ЗСА щодо „рівних прав" леґалізування абортів і леґалізування гомосексуальних прав (точок резолюцій, що отримали схвалення від Конференції), опустивши залю зі співом „Боже, благослови Америку".

БІЛЯ СОВЄТСЬКОЇ АМБАСАДИ В ОТТАВІ ВІДБУЛАСЯ ВЕЛИКА УКРАЇНСЬКА ДЕМОНСТРАЦІЯ

Торонто (Комітет оборони В. Мороза). — Заходами Комітетів оборони Валентина Мороза в Торонті та Монтреалі і при співучасті громадських організацій Онтаріо, відбулася в неділю, 6-го листопада 1977 р., масова протестна демонстрація перед совєтською амбасадою в Оттаві. Демонстрація відбулася у річницю 60-річчя т. зв. Жовтневої революції.

У вечірніх годинах 4 листопада понад 100 осіб демонструвало перед головним входом до амбасади, де відбувався бенкет з нагоди „знаменної дати", в якій взяли участь представники дипломатичного корпусу в Оттаві. Демонстранти роздавали листівки та інформували про мету акції.

День 6-го листопада був холодний та слотливий. Це одначе не знеохотило людей, які масово прибули на демонстрацію. Близько 1000 учасників взяло участь у програмі, яка складалася з двох частин — віча та маніфестаційного маршу під совєтське посольство.

Віче відбулося перед парляментом в Оттаві. На тлі національних прапорів віче відкрив та ним провадив п. Богдан Гаргай. Він привітав присутніх представників національних груп, гостей та численних присутніх. Головним промовцем від імені Комітету оборони В. Мороза був д-р Яків Креховецький з Торонта, який у своєму слові зробив аналізу сучасного стану в СССР та закликав, від імені всіх поневолених народів, щоб уряд Канади серйозно поставив справу людських та національних прав в часі Беоґрадської конференції, яка розглядає ці справи.

З короткими словами привіту виступали представники національних ґруп, які брали участь в демонстрації: п. Намішньовський — поляк, д-р Люкс — латвієць, п. Пірве — естонець, п. Бороцький — угорець, п. Шухман — словак та представник білоруської громади. Довготривалими оплесками прийнято резолюції, які зачитав д-р Я. Креховецький, а які будуть передані сен. П. Юзикові, що є діючим головою Канадської парляментарної Гельсінкської групи.

Заключне слово виголосив сен. Павло Юзик, який заявив, що канадська делеґація у Беоґраді та парляментарна група Канади робитиме все можливе, щоб всі нехтування людських прав в СССР були порушені та що внедовзі Парляментарна група розпічне відкриті переслухання різних організацій і осіб, щоб докладно дізнатись про топтання людських прав московським режимом. Виступ сен. П. Юзика маса демонстрантів прийняла довготривалими оплесками.

Після віча створився довгий протестаційний похід, який пройшов вулицями міста до совєтської амбасади. На чолі колони були національні прапори, а за ними ішли люди з численними транспарантами, які вимагали звільнення всіх політичних в'язнів у цілій імперії. Треба ствердити, що участь у демонстрації брали й інші національні групи провінції Онтаріо. Учасники, окружені великими силами поліції, довго скандували різні гасла під амбасадою.

Демонстрація створила велике зацікавлення серед репортерів, радіо та телевізії, про що свідчить їхня численна присутність під час віча та маніфестаційного походу.

Демонстрацію закінчено о год. 5.00 ввечері відспіванням національного гимну.

„НЕ БУДЕ БІЛЬШЕ ВІЙНИ МІЖ НАШИМИ КРАЇНАМИ" — ЗАЯВЛЯЮТЬ САДАТ І БЕҐІН

Єрусалим/Каїр. — Єгипетський президент Анвар ель-Садат у понеділок, 21-го листопада, закінчив свої історичні 44-годинні відвідини в Ізраїлі спільною заявою з ізраїльським прем'єром Менахемом Беґіном, що „не буде більше війни між нашими країнами".

Ці слова були виголошені на летовищі ім. Бен-Ґуріона перед самим відлетом Садата до Єгипту, як теж кілька годин раніше під час пресової конференції, на якій оприлюднено спільний комунікат та в ізраїльському парляменті („Кнессеті"), що його Садат відвідав вдруге. Перший раз в неділю, 20-го листопада він виголосив там свою історичну промову до зібраних ізраїльських законодавців і членів уряду, як теж до світу, бо його виступ і промову прем'єра Беґіна телевізійні та радіостанції передавали майже до всіх країн світу.

Хоча Садат і Беґін заявили, що „не буде більше війни", то воєнний стан між Єгиптом й Ізраїлем офіційно не закінчився, як теж не зліквідовано підставових розбіжностей, а саме, щодо окупованих Ізраїлем арабських територій та прав і „батьківщини" палестинських арабів. Однак, самі відвідини Садата, як теж спільний комунікат, в якому лідери обох країн заявили, що продовжуватимуть діялог в справі миру, зокрема відносно поновного скликання Женевської мирової конференції, дають аналітикам підстави твердити, що таки поліпшилися вигляди на встановлення тривалого миру на Близькому Сході, не зважаючи на те, що покищо більшість арабських держав і речники палестинських арабів засуджують відвідини Садата, а деякі навіть закликають до революції проти нього.

Існували сподівання, що президент Садат запросить прем'єра Беґіна до Каїра, але обидва натякнули, що такі відвідини покищо не відбудуться, щоб дещо послаб спротив до Садатової ініціятиви відвідати Єрусалим і промовляти в Кнессеті. Проте, Беґін і Садат зазначили, що візита ізраїльського прем'єра може відбутися „в майбутньому".

З поворотом Садата до Каїра, великі маси єгиптян ентузіястично вітали його, викликуючи „Садат, людина миру". По обох боках шляху, яким їхав Садат з летовища до його резиденції, тисячі єгиптян вигукували його ім'я, кидали квіти під колеса його автомобіля, а в один момент випущено сотки голубів, символів миру.

У Вашінгтоні Білий Дім поінформував, що президент Джімmі Картер дуже вдоволений подіями останніх кількох днів, зокрема фактом, що Садат і Беґін наголошували Женевську конференцію.

ДІЯЛОГ В БЕОҐРАДІ НЕ ДОВЕДЕ ДО НІЧОГО — ЗАЯВЛЯЄ ҐОЛДБЕРҐ

Београд, Югославія. — Ройтер інформує, що голова делеґації З'єднаних Стейтів Америки на Европейській Конференції для справ безпеки і співробітництва в Беоґраді, амбасадор Артур Голдберґ, заявив, що діялог на тему прав людини між західніми державами і Совєтським Союзом та його сателітами опинився в тупику і він не доведе до нічого, бо совєти, якщо йдеться про оборону прав людини, й далі уважають, що такі права є їхньою внутрішньою справою, до якої не мають права вмішуватись посторонні держави.

Після зустрічі з президентом Картером, Голдберґ зустрінувся з кореспондентами, яких він поінформував про перебіг другої фази Европейської Конференції в Беоґраді. Відповідаючи на запитання у справі оборони прав людини, Голдберґ сказав, що „немає автентичного діялогу між західніми делеґаціями і Совєтським Союзом, бо останній вважає, що ми не маємо права вмішуватись у його справи". Голдберґ, який раніше був членом Найвижчого Суду ЗСА, амбасадором при ОН і займав інші становища в політичному житті країни, заявив, що він, якщо йдеться про Конференцію в Беоґраді, сповняє зарядження президинта Картера. Він категорично заперечив, що його приїзд до Вашінгтону не був добровільним, а що його покликав Державний департамент, щоб стемперувати його виступи в ділянці оборони прав людини і обмежити атаки на комуністичні країни. Ґолдберґ при тому додав, що совєти пробують всякими способами відвернути увагу делеґатів від справи оборони прав людини і говорять про багато недосконалостей в американській соціяльній програмі. „Наша відповідь є проста, — заявив амбасадор Голдберґ, — вказуємо і порівнюємо нашу і їхню політичну і соціяльну системи. Кажемо, що наші уряди стараються направляти блуди і недомагання; їхні натомість стараються оправдувати зло". У зв'язку з побутом Ґолдберга у Вашінгтоні Білий Дім опублікував офіційний комунікат, у якому президент Картер гратулює Голдберґові і американській делеґації за їхнє становище в справі оборони прав людини в Беоґраді. „Президент підтверджує, що оборона прав людини й далі становить основну ціль його Адміністрації", — сказано в комунікаті.

БАРЛАДЯНУ НЕ ВВАЖАЄ СЕБЕ ВИНУВАТИМ: НОВІ РЕПРЕСІЇ ПРОТИ УКРАЇНСЬКОЇ ҐЕЛЬСІНКСЬКОЇ ГРУПИ

Ню Йорк. (Пресова Служба ЗП УГВР). — Як уже інформовано, 27 і 29 червня 1977 року в Одесі відбувся суд над Василем Барладяну. Сьогодні подаємо текст його останнього слова, що поширюється у самвидаві.

„Багато уваги тут присвятили свідченням тих студентів, яки я звільнив з праці в колгоспі за порушення робочої дисципліни. Але моїх друзів і моєї дружини взагалі не допитували на суді.

Відносно моїх праць, то я запевняю, що там не має наклепів — в них викладені мої глибокі переконання і я готовий їх боронити.

Листи та заяви про порушення закону, що їх забрали мені в Києві, були вислані, передусім, прокуророві области Г. М. Ясінському, але я не одержав відповіді на них.

Я не бачу злочину в тому, що ті заяви я передав теж до Київської групи. Конституція дає право на об'єднання в різнородні організації, а Київська група не була нелеґальна, вона була тільки незареєстрована.

Тому я не вважаю себе винуватим і мені немає у чому каятися. Я не прошу, щоб суд полегшив і зменшив мій вирок.

У своїй заяві на ім'я Підгорного я відмовився від радянського громадянства і просив дозволити мені виїхати — до будь-якої держави, де мені дадуть змогу нормально жити і займатися наукою. Але я ніколи не відмовлявся від вірности військовій присязі, яку складається раз у житті. Тому, де б я не був, у випадку воєнної небезпеки, я все буду готовий захищати свою батьківщину.

Якщо ж мені дадуть можливість нормально жити і працювати на Батьківщині, можливість бути разом з родиною, я залишу наукову працю і буду працювати фізично. Під час суду я бачив на обличчях наукових працівників стільки болота, що я не хочу повертатися назад до нього. Я знаю декілька мов і у вільному часі можу перекладати, якщо мої переклади будуть друкувати".

29 червня 1977 року проголошено вирок: три роки ув'язнення.

З України наспіли нові інформації про тиск органів КҐБ на членів Української громадської групи для сприяння виконанню Гельсінкських угод. Після арештів М. Матусевича і М. Мариновича (23 квітня 1977) на допити до КҐБ викликали членів Групи Л. Лук'яненка й Оксану Мешко. Допитували також Надійку Світличну і Ліду Рубан (дружину Петра Рубана, засудженого в квітні 1977 року в Чернігові на 13 років позбавлення волі). Євгена Обертаса допитували 6 разів, Бориса Антоненка-Давидовича — 3 рази. Надійку Світличну — 2 рази.

Надійці Світличній на допитах в КҐБ сказали, що Матусевича і Мариновича будуть судити „за антирадянську групу". А Левкові Лук'яненкові, — зовсім протилежне. Він відмовився відповідати на питання КҐБістів і заявив: „Ви сказали, що їх не будуть судити за Групу. При чому тоді я!".

Двоюрідного брата М. Мариновича, Бориса Мариновича, забрали з поїзду під час туристичної поїздки і допитували його в Києві два дні.

18 липня 1977 року КҐБ викликав на допит Ольгу Гейко, дружину М. Мариновича (справа ч. 51 — слідчі Берестовський і Береза). Її допитували про документи Української Гельсінкської групи і характеризували їх як „антирадянські".

Москва. — Ройтер, покликаючись на відомості дисидентських джерел, інформує, що аґенти КҐБ в Грузії арештували ще одного дисидента, члена Комітету нагляду за виконанням Гельсінкської угоди, не зважаючи на перебіг Европейської Конференції в Беоґраді, де справу порушення людських прав в Совєтському Союзі й інших комуністичних країнах постійно підносять західні делеґації. Арештованим дисидентом мала б бути Валентина Поліадзе, 52-річна мати трьох дітей, яка була дуже діяльна в Комітеті нагляду в Тбілісі, столиці Грузії.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Mondays and holi days by the Ukrainian National Association, Inc., at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Передплата: на рік — $30.00, на пів року — $16.00, на 3 місяці — $9.00. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День Подяки

У четвер цього четвертого тижня в листопаді в Америці припадає традиційне Свято День Подяки. По цілій країні родини і особи відзначатимуть це свято згідно зі своїми звичаями і спроможностями. Хоча для деяких це буде тільки вільний від праці день, то більшість американських громадян, знаючи головну суть цього чудового свята, подякують Богові за минулі і сьогоднішні блага та проситимуть Його опіки в майбутньому. Може не всі з них знатимуть подробиці про перший День Подяки в 1621-му році, коли в Плимуті, Массачусетс, пілігрими, одні з перших европейських поселенців на американському континенті, дякували Господеві за прожиту у великих трудноща зиму і за перші жнива, але майже всі американці в це свято дякуватимуть Богові за Його ласки.

Ми українці в ЗСА та інших країнах вільного світу, зокрема маємо за що дякувати Всевишньому. Треба тільки подумати про ситуацію, в якій находяться наші брати і сестри на Рідних Землях, — де жорстокий комуно-московський окупант переслідує їх за їхні релігійні та національні переконання і де вони живуть у великих злиднях та недостатках — щоб переконатися, що ми в країнах поселення таки маємо причини дякувати Господеві за опіку над нами і просити Його про кращу долю для нашого українського народу в Батьківщині.

Правда, також і в ЗСА та інших країнах вільного світу не всі люди цілком щасливі і вповні вдоволені своїми обставинами. Але напевно всі можуть пригадати собі теж і приємні та радісні хвилини, що їх прожили в минулому, і надіятися на краще майбутнє.

Тому то, святкуючи цього року День Подяки, пам'ятаймо про суть цього чудового свята і подякуймо Господеві за всі минулі і теперішні ласки, просімо опіки над нами в майбутньому та, головне, молім Його за кращу долю для нашого поневоленого, але нескореного українського народу з вірою, що вже недалекий той час, коли наш нарід зможе подякувати Богові за найбільшу Його ласку на землі, за волю і незалежність.

Кубинські авантурники

В 1960-их роках кубинський диктатор і вірний слуга комуно-московських верховодів Фідель Кастро здобув собі „славу" експортера революцій в латино-американських країнах, але коли Москва, постійний протектор Кастра, побачила, що Латинська Америка затвердий для неї ґрунт, бо за плечима у неї стоять міцні збройні сили З'єднаних Стейтів Америки, велика мілітарна й господарська потуга, яка не дозволить на поширення силою комунізму на американському континенті, кремлівські диктатори звернули тоді більшу увагу на чорний континент Африки, який вони уважали кращим ґрунтом для популяризації соціялізму совєтського зразку. Знаючи однак з практики,що їхній„соціялістичний модель'' може втриматися на чужому ґрунті тільки у тісному пов'язанні з совєтською військовою інфільтрацією,Москва роз почала,в парі з доставою зброї,надсилати до африканських країн своїх агентів,які розкладаютиь й досі політичне життя країн і контролюють військові та поліційні частини.

В Анголі однак ситуація дещо скомплікувалася. Антикомуністичні збройні сили почали перемагати на всіх фронтах і Москва мусіли рішитись: висилати свої, або анґажувати чужі, в тому випадку кубинські військові з'єднання для рятування прокомуністичного руху, який немав жаних виглядів на перемогу. За намовою Москви Кастро розпочав висилку до Анголі своїх військових частин, які у числі понад 23,000 вояків перебувають там по сьогоднішній день. Так розпочалися кубинські авантурницькі вмішування у внутрішні справи молодих африканських країн, які, немаючи довір'я до західніх демократичних країн, бо засвіжі ще були рани колоніялізму, хапалися за соломинку, щоб ліквідувати колоніяльні залишки і закріплювати в себе щойно здобуту волю. Потім, очевидно, приходило розчарування, бо африканські країни, які є дуже чутливі на свою молоду незалежність, побачили, що совєтсько-кубинські інфільтраційні заходи можуть зайти задалеко і Африка опиниться тоді в новому колоніяльному ярмі. Розпочався відворот з раніших позицій. Перед у цьому вів теперішній президент Єгипту Анвар ель-Садат, який наказав усім совєтським „дорадникам" і „спеціялістам" покинути країну. Сьогодні шляхом Садата пішла також Сомалія, на території якої перебувало кілька тисяч совєтських „дорадників", що почувалися там, як в себе вдома, розбудовуючи у цій африканській державі совєтські військові летунські й морські бази для виходу совєтських воєнних кораблів в Червоне море й Індійський океан. І в Сомалії була велика група кубинських „спеціялістів" й „дипломатів", які створили собі там випадову базу і діяли у 16-ох країнах Африки.

Президент Картер, Державний департамент і голова Крайової Ради Безпеки проф. Збіґнєв Бжезінські висловили не тільки свою турботу з приводу авантурницьких акцій Куби в Африці, але також перестерегли Гавану і Москву перед евентуальними наслідками та погіршенням відносин, якщо вони не припинять вмішуватися у внутрішні справи африканських країн.

Треба, однак, сумніватися чи американські перестороги зупинять комуністичних авантурників, які респектують тільки силу, що її досі Захід не вважає за відповідне протиставитись.

Відзначено роковини УВАН у Німеччині

Авсбург (ОУПС). — Напередодні 60-річчя від оснування Української Академії Наук — УАН у Києві (1918) й нагоди роковин Української Вільної Академії Наук — УВАН (1945) відбуто в Авсбурзі 5 листопада нараду під головуванням проф. Яр. Рудницького, у висліді якої вирішено продовжувати працю УВАН у формі „Представництва УВАН в Авсбурзі''; його очолив член-співробітник УВАН П. В. Ірклієвський. Намічено опрацювати бібліографію Авсбурзької україніки 1945—1950. Крім цього відвідано Управу Сомме (тепер: Різ) Казерне в справі майбутньої меморіяльної таблиці УВАН на будинку, де була основана й приміщувалася Академія.

Михайло Г. Марунчак

ЗНАМЕННІ ЮВІЛЕЇ УКЦЕРКВИ В КАНАДІ

Рік 1977 зосередив в собі декілька ювілейних дат Української Католицької Церкви в Канаді.

В цьому році припадає 80 років від приїзду до Канади о. Нестора Дмитрова, першого українського священика в Канаді, та відслужения в канадській Теребовлі (тепер Веллі Ривер) першої Служби Божої. Його приїзд започаткував організовану мережу українських парафій в степових провінціях Канади, а з тим почалося церковне релігійне життя. Ролю о. Нестора Дмитрова в формуванні українства в Канаді найкраще характеризує наголовок праці автора цих рядків, яку опублікувала „Свобода" окремим виданням п.н. „Коли народжувалася канадська Україна". Праця цього священика-місіонера далеко перейшла границі суто-парафіяльного життя, а з його приїздом і працею стала виростати нова вітка української Церкви в діяспорі.

П'ять років після перших осново-положних кроків о. Нестора Дмитрова в Канаді прибули сюди з місійними завданнями Отці Василіяни та Сестри Служебниці, які в цьому році відмічують діямантовий ювілей. Прибули вони до Канади в дні 23 жовтня 1902 р. В цій місійній групі було трьох отців, один братчик та чотири Сестри Служебниці. Цю місійну екіпу очолював о. Платонід Філяс, відомий василіянський діяч на відтинку організації чину, проповідництва та церковної публіцистики. Ця, як на той час, дуже чисельна релігійна місія зосередила найперше свою працю на заході Канади в албертській провінції, а згодом поширила її на цілу Канаду. Сьогодні Чин Отців Василіян та Згромадження Сестер Служебниць творять в Канаді окремі організаційні провінції. Василіянський Чин нараховував у 50-их роках 109 членів, в тому понад 50 ієромонахів, знов же Сестри Служебниці понад 250 членів та 22 черночі доми. Це без сумніву великі організаційні здобутки, які стали дорібком обох чернечих чинів протягом 75-річчя важкої та відданої праці для Церкви й Народу.

В 1977 р. припадає ще інша „кругла дата" УКЦеркви. Це 65 років від прибуття на терен Канади першого українського єпископа в особі Никити Будки, який повних 15 років керував Українською Католицькою Церквою в Канаді. В цьому році проминає теж 100-річчя від дня його народження (народився в селі Добромірці, Збаражського повіту 1877), який після відкликання його Апостольською Столицею з Канади, став генеральним вікарієм Митрополичої капітули у Львові і, як відомо, помер смертю ісповідника віри на Сибірі.

Всі ці ювілейні дати мають своє пов'язання в заіснуванні, рості та розвитку Української Католицької Церкви в Канаді. В перспективі цих дат та їхній аналізі можна бачити еволюцію УКЦеркви (в тому часі Руської Греко-Католицької Церкви в Канаді, під такою назвою ця церква була первісною заінкорпорована) аж до остаточного її завершення в митрополію.

Понад усе мусимо пам'ятати, що організаційні й ідейні заложення для цієї церковної структури дав ніхто інший,а о.Нестор Дмитрів.Сьогодні в святочних зверненнях багато пишеться про первісну опіку над УКЦерквою з боку римо-католицької ієрархії Канади та опіки Апостольської Столиці. Так, ця опіка в дечому була, а радше могла бути, якщо українське церковне життя Канади було б підпорядковане римо-католицькій ієрархії Канади, напр. єпископ Леґаль зі Сент Алберту відмовив обіцяної допомоги в будові церкви в Старі, як тільки довідався, що парафіяни відмовилися записати церковний грунт на його корпорацію (до речі, згаданий владика був ще найбільш прихильно наставлений до потреб УКЦеркви з-поміж римо-католицької ієрархії), знов архиєпископ Лянжевен зі Сент Боніфасу доручив о. Василеві Жолдакові не брати участи в йорданському водосвятті в церкві св. Володимира й Ольги (тоді ще церкви св. Миколая). Це могло статися тільки під умовою, що парафія визнасть юрисдикцію архиєпископа Лянжевена.

Українські поселенці органічно не зносили латинської юрисдикції та їхньої „опіки'' над собою й їй не підчинялися, розумуючи, що прийняття такої юрисдикції та записання маєтків на чужу корпорацію було б однозначне зі смертю цієї Церкви. Ці думки були ляносвані в тому часі на сторінках часопису „Свобода", який був офіційним речником українства на північно-американському континенті. Найяркіше висловився про це питання наступник о. Н. Дмитрова в Канаді о. П. Тимкевич, теж близький співробітник часопису „Свобода".

Українські поселенці в Канаді хотіли бачити свою церковну владу і тільки такій вони бажали підпорядкуватися. Тому йшли сотнями індивідуальні та збірні листи до ієрархії в Краю, найперше до митрополита кардинала Сембратовича, а згодом до митрополита Андрея Шептицького з благаннями про висилку священиків-місіонерів та їхній органічний зв'язок з рідною митрополією в Україні. Багато бороздив у висилці цієї духової опіки латинський клер а згодом сама пропаґанда фіде, яка не бажала українського жонатого клепу в Канаді.

Мусимо наголосити та-

(Закінчення на ст. 3-ій)

Софія Наумович

ДЕНЬ ІВАНА ФРАНКА У СОРБОННІ

(1)

Париж. — Цілорічна підготова Українського Вільного Університету і Сорбонни, розпрацьований плян, досвідченість доповідачів, сорбоннська заля „Буржак", участь европейських, американських і канадських професорів, міжнародна публіка, — все це спричинилося до повного успіху першої наукової української конференції — „Франкового дня" — у Сорбонні, 12 листопада 1977 р. Її престиж скріпила присутність французьких професорів: М. Кадо, А. Соля, Ж. Шевріє, Ганни Єхової з Сорбонни, (ця остання принесла зі собою велику книгу перекладів І. Франка на чеську мову з її власною участю) та з Високої школи східних мов з її директором М. де Лябріоллє на чолі, різних слов'янських науковців-дослідників, студентів і середньошкільників і врешті української інтеліґенції Парижу й околиці.

Точно о 9.15 проф. Мішель Кадо, керівник Факультету порівняльних літератур, відкрив наради, привітавши „у старій Сорбонні" всіх, що прийшли віддати пошану „великому українцеві І. Франкові". Зокрема його радує присутність „стільки українців, яких притягнули зусилля малої групи професорів УВУ та його ректора Володимира Янева, який головуватиме на післяобідній сесії. Участь вибраних із цілої діяспори українських професорів свідчить про їхню кваліфікованість. Тепер у Франції кращає знання Сходу Европи, а щодо України, то в цьому заслуга українських докторантів, зокрема пані О. Вітошинської, яка познайомила нас із визначною постаттю небуденної Лесі Українки і переклала на французьку мову її „Дон Жуана", в якому мій приятель, проф. Жак Морель, відкрив оди із найкращих творів на цю тему. Рівночасно визначний учений, проф. Ж. Руссе у Швайцарії, якого я повідомив про українського „Дон Жуана" — йому невідомого, — подякував окремим листом пані Вітошинській за цей великої вартости твір і включив у свою „Антологію Дон Жуанів". Багато чого ми не знали про українську літературу!... Що ж до Івана Франка, то тут заслуга д-ра Бориса Глинського, тут присутнього, який робив у нас докторат з тезою „Іван Франко й Еміль Золя" завдяки нашому проф. Етіємблеві, який започаткував українські тези при докторатах".

Закінчивши це коротке слово, в якому було багато похвал для українських літературних постатей і їхніх дослідників, проф. Кадо подав програму нарад та просив усіх доповідачів залишити свої доповіді на руки підписаної, щоб їх найскоріше видрукувати, бо „верба волент, скріпта манент" (слова розвіваються, записи залишаються).

Першим за тезою, був проф. Аркадій Жуковський, який накреслив „Історичне тло інтелектуальної діяльности І. Франка'' в історичних і географічних обставинах, давши теж перегляд політичних рухів і партій, як теж культурно-наукових установ у Західній Україні. Довше зупинився на Науковим Т-вом ім. Шевченка, членом якого і редактором видань був І. Франко, зазначивши, що НТШ не припинило своєї діяльности й на еміграції, а його европейський осідок якраз у Франції, у Сарселі. Тут була нагода представити французьким ученим голову НТШ, тож усі українці розглянулися по залі, на жаль, ні голови, ні членів НТШ, поза доповідачами, на Франковому відзначенні не було...

„Філософічно-антропологічні виміри творчости І. Франка" виклав дуже широко проф. Олександер Кульчицький. Узявши за тему свого досліду „Мойсея" — цей найзріліший твір нашого письменника, проф. Кульчицький знайшов у ньому ще ніким не відкриті первні Франкової особистости, його відношення до себе як людини і провідника, та до ізраїльської, чи пак української, товпи, суспільности і народу. Своєю філософічною глибиною це була найскладніша доповідь з цілого дня.

Ректор УВУ, проф. Володимир Янів, відомий своєю клясичною Німеччиною, так же добре й француженою у доповіді про „Панські жарти" І. Франка у світлі етнопсихології". У цій поемі, наш письменник, чи не перший в Европі піддав гострій сатирі інституцію панщини та змалював взаємини поміж польськими землевласниками й їхніми рабами — українськими селянами — з одного боку, та селом і його душпастирем-священиком — з другого. З психологічного боку підкреслив відмінну реакцію селян-гречкосіїв у „Панських жартах" від стихійної революції селян-козаків у „Гайдамаках" Т. Шевченка.

Темою доповіді Ольги Вітошинської була майже недосліджена, а через це й недоцінена „Драматурґія І. Франка". Авторка намагалася простежити літературні й театральні якості історичних та побутових драм і комедій нашого, незгіршого за його сучасників Гавптмана, Ібзена чи пізнішого Ґарсія Льорку, драматурга. Вона виділила з драматичної творчости І. Франка дуже модерні на той час соціо- і психодрами з символістичними й сюрреалістичними прийомами як мистецькими засобами, а в історичних драмах — національно-державницькі ідеї, що йдуть у розріз із визначуванням його творів як „марксистських".

(Продовження буде)

ТАКА ЇХНЯ ДОЛЯ...

(І.В.) — У статті д-ра Шандора п.н. „Руська Доля — Кончина Підкарпаття" („Свобода" чч. 232 - 235 1977), що написана у відповідь на книжку о. Юлія Марини під таким же заголовком, подано чимало фактичного матеріялу, який може бути цінним причинком до найновішої історії Срібної Землі. Зокрема варте уваги те, як поводились мадяри на поновно загарбаному ними Підкарпатті. Оце й була „кончина" короткотривалої самостійности Карпатської України.

Доля обдарувала нас сусідами, що з них кожний зберігає „історичне" право на якусь частину нашої території і ніколи не проґавить нагоди, щоб її загарбати. Так було досі і треба припускати, що так буде і в майбутньому. А відомо, що досі це приходилось нашим сусідам доволі легко, бо завжди мали до діла з безборонними.

У згаданій статті м.і. пишеться: „Отець Марина ствєрджує в книзі, що молодь середніх шкіл і молодші їх професори сотками покидали школи і переходили на совєтський бік." Це, очевидно, було після того, як совєтська армія зайняла Галичину, осінню 1939 р. Психологічні мотиви такої поведінки ясні. З одного боку мадярська неволя, терор і знущання, а з другого — вістки, що по тому боці Карпат постала Україна. Очевидно, ніхто з тих молодих людей не мав уявлення, яка це справді Україна. А чутки йшли, що це держава селян і робітників із справедливим суспільним ладом. Хто ж завагається, що робити в такому положенні. Отож вони йшли. Але прийшовши на той бік, попадали так би мовити з дощу під ринву. Тут їх зразу загортало в свої руки КҐБ, (тоді воно звалось НКВД). Чого вони сюди приперли? Ну. хтож вони, як не шпигуни й диверсанти. Їх, очевидно, запроторювали куди слід, а згодом знищували. Навряд чи залишився в живих хоч один із тих закарпатських юнаків, що пішли в тому часі „на Україну".

В літі 1941 р. після відступу совєтських „визвольників" з Галичини, коли відкрито двері в'язниць, знайдено в кожній із них сотні помордованих в'язнів. Очевидно, ніхто не знає скільки між ними було закарпатців. На подвірях в'язниць знайдено теж масові могили, де постріляних було покладено верствами. В одній із таких могил, у місті Дрогобичі, кожна верства була покрита кожушками, що їх носять селяни на Закарпатті. Тут без сумніву лежали трупи закарпатських юнаків. Десь у далекому карпатському селі батько й мати даремно ждали вістки від сина, що пішов на той бік зустрічати волю.

Так воно було. Але, як то кажуть, було та й прогуло. Наша історія багата на такі події. Та багато дечого не записано і воно йде в забуття. Тоді залишається нам типово українське ствердження: така наша доля.

Варто ще згадати, що під кінець того пам'ятного 1939 року Совєтський Союз розпочав війну з Фінляндією. Пішло з того, що фінському урядові було поставлено різні територіяльні домагання, які він відмовився прийняти. Переговори обірвались і 30-го листопада почалась війна. Але тут прийшла несподіванка. Совєтська армія натрапила на завзятий опір і дістала такого прочухана, що зовсім розгубилась. У світі заговорили про малий народець, що не завагався стати в обороні своєї країни проти напасника-велетня.

Війна затягалась. Треба було підтягти поповнення, підготовити нову офензиву. Вона почалась в лютому наступного року. Тим разом совєтське командування кинуло в бій таку масу людей і зброї, що фіни не могли встоятись. У березні вони були примушені капітулювати і прийняти совєтські вимоги. Але замітне те, що Фінляндія зберегла самостійність. Нехай і дещо обмежену, та все таки самостійність. До „сімї народів" СССР її не приєднано.

Для нас, українців, ця зимова війна має особливе значення, бо ми теж приймали в ній участь. Наша участь була доволі значна, але так би мовити анонімна, тому й на сторінках історії наше ім'я не записане.

Справа в тому, що на фінський фронт була вислана українська армія маршала Тимошенка, та сама, що декілька місяців раніше „визволяла" Західню Україну. У її складі була чимала кількість наших земляків, яких включено туди з пропаґандивних міркувань — треба ж було визволяти „єдинокровних". У її склад входила м. і. теж славна 44-та дивізія, „Щорсівська", як її називали. Вона була майже повністю українська. Отож ця армія, погано одіта й не краще озброєна, попала на фінські міни й автомати і була так основно перебита, що небагато з неї залишилось.

У тому часі, в репортажі з фронту, поміщеному в нюйоркській „Геральд Трибюн", можна було прочитати таке: „На цьому відтинку (Суомусальмі) два тижні тому фіни знищили дві совєтські дивізії, біля 30,000 вояків. Дорога була покрита замерзлими тілами вбитих, а ліс обабіч дороги дістав назву „країни мертвих". І далі: „Проїхавши закрут, нам об'явився увесь жах видовища. На обширі яких чотирьох миль дорога й ліс були встелені трупами людей і коней;" і т.д.

Коли закінчилась війна, підсумовано, що фіни втратили біля 25,000 вбитих, а „росіяни'' понад 200,000. Скільки серед тих „росіян" було наших земляків, очевидно ніхто не встановив. Але без сумніву їх було багато, може й більшість. За що вони погинули? За „родіну", за Сталіна, за соціялізм совєтського зразка (пропаґанда торочила, що війна велась проти „білофінів"), чи може за чужий імперіялізм? Це так було не вперше і, мабуть, не востаннє. І коли хтось скаже, що така була їхня доля, то все таки відкритим залишається питання — чому саме така. Відповідь на нього не так уже важко знайти.

Іван Тесля
Оттава

ПОМИНКИ НА УКРАЇНСЬКОМУ ЦВИНТАРІ В ҐМІНДІ

(2)

Систематичну збірку джерельних матеріялів відносно табору в Ґмінді й інших таборів розпочав д-р Тесля в 1968 р. у зв'язку з будовою пам'ятника. При щирій співпраці кол. мешканців табору інж. Павла Борушенка, Куритиба, дир. Степана Стецика, Ню Йорк, бувшого настоятеля гімназійної бурси в Ґмінді д-ра Петра Трильовського, Едмонтон, і членів Комітету Будови Пам'ятника в Ґмінді ред. Теодора Данилова, д-ра Сергія Накловича, посадника Ґмінду, Фр. Халоупека і проф. Василя Колотила у Відні зібрано бл. сотні світлин з таборового життя в Ґмінді, декілька споминів кол. мешканців табору, відписи деяких архівних матеріялів тощо. Д-р Петро Трильовський зробив ідентифікацію світлин. Однак, основна частина джерельних матеріялів залишилася практично недоступна. Протокольні книги шкіл, читалень, мистецьких клюбів та інших культурно-освітніх установ, зложені в архіві НТШ, тепер Філії Академії Наук УССР, в сучасних умовинах для дослідника недоступні. Так само і джерельні матеріяли, що їх після Першої світової війни перевезено до архівів у Варшаві і Празі. Значна частина документів залишилася ще на території в Австрії,головно в державних архівах у Відні. Метрикальні книги українських парохій окремих таборів зложено в архіві церкви св. Варвари у Відні. Використання віденських архівів стрінуло перешкоду з браку фінансів, потрібних на поїздку до Відня. Цю останню трудність усунула дотація Канадського Інституту Українських Студій.

Дослідну працю у віденських архівах взяв на себе д-р Іван Тесля. В часі від 8 вересня до 12 жовтня ц. р. дослідник перевірив колекцію документів з часів Першої світової війни в трьох державних архівах: міністерства внутрішніх справ, міністерства війни і президента міністрів, використав метрикальні книги таборів та познайомився з публікаціями відносно українських справ з часів Першої світової війни в Національній і Університетській бібліотеках.

Таким чином, майже весь доступний джерельний матеріял зібрано. На черзі стоїть опрацювання збірки і редакція тексту пам'ятникової книги.

Кілька вступних завваг

Вже на самому початку перегляду архівних матеріялів дослідник є під враженням, що Австро-Угорщина веде війну не проти Сербії і Росії, але проти власного українського населення. Сотні телеграм і листів намісника Галичини до президента міністрів та міністерства війни і внутрішніх справ присвячені справам приміщення і транспорту „підозрілих русинів'', не тільки т. зв. москофілів, але навіть і тих, що зараховують себе до „української'' групи. Раз-у-раз намісництво висилає довірочні обіжники до старост про конечність ужити якнайстрогіших засобів зглядом „руського'' населення і не керуватися ніякими зглядами. На відповідь команди жандармерії і старости повідомляють про успішне поборювання „зради" і „шпіонажів", доконуваних „русинами'', про співпрацю військових команд, які на місці карають „злочини'' шибиницею і розстрілами. Вслід за арештами йде масове виселювання українців з воєнної смуги. В почaтках вересня 1914 р. намісник Коритовський телеграфує до президента міністрів у Відні:„...У військових колах панує дуже велике занепокоєння з причини безнастанної зради русинів на кожному кроці. У всіх східних командах переконання, що всі русини одної вартости. Всюди застосовується до них якнайстрогіші засоби''... (Телеграма з 6-го вересня 1914 р. — Р. А. І (315). В наступному листі намісник Коритовський повідомляє: ... „З уваги на потрясаючі досвіди в Східній Галичині, видано зарядження про примусове виселення всього руського населення з району твердині (роз. Перемишля). Тут йдеться про всіх русинів, не тільки „москофілів'', але також „українців''... в порозумінні з міністерством війни їх відтранспортується до Талергофу коло Грацу''... (архів мін. внутр. справ ч. 12081, з 12 вересня 1914).

Нічого не допомогли протести українських послів. Розшаліла польська жандармерія і ц. к. військо застосували кривавий терор до українського цивільного нічим невинного населення. На основі оцінки польського посла Дашинського, 30 тисяч невинного населення Галичини, чоловіків, жінок і дітей, згинуло на шибениці або під шаблями мадярських гонведів. Приклад одного з таких „геройських подвигів'' мадярських гонведів наводить чеський посол Стшібрни в своїй парляментарній промові з 14 червня 1917 р. ... „17 серпня 1914 р. транспорт 43 інтернованих, в наслідок спинення залізничного руху, мусів висісти на зупинці Баконччиці перед Перемишлем. По дорозі до міста транспорт стрінув о год пів четвертої відділ гонведів, які по короткій розмові з провідником транспорту витягнули шаблі і всіх на місці зарубали''...

Вже з побіжного перегляду документів цивільної і військової влади і голосів послів на сесіях парляменту дуже виразно виступає політична ціль злочинного терору, доконуваного на українському цивільному безборонному населенню. Тією метою було винищити український актив, і заздалегідь усунути всякий опір українців в пляні приєднання цілої Галичини до Польщі у федерації з Австро-Угорщиною. Однак український нарід Галичини і Буковини пережив терор, і після розвалу Австрії був готовий боронити свою батьківщину перед нападом багато разів сильнішого ворога. (Кінець)

УККА ВІДКРИВ...

(Закінчення зі ст. 1-ої)

(Світлив д-р Р. Голіят)

Під час ділових нарад після відкриття Українського Інформаційного Бюра у Вашінгтоні. На фото (зліва): Андрій Білик, пані Уляна Дячук, Юрій Волошин, д-р Володимир Душник, інж. Юрій Нестерчук, ред. Ігнат Білинський, Йосип Лисогір, проф. Лев Добрянський і мгр Іван Базарко.

ної Республіки в екзилі п. М. Лівицького. Привітавши всіх, зокрема УККА, він наголосив неоцінену вартість саме засобів правдивої інформації, для чого це Бюро покликане. Правда завжди була і є сьогодні наймогутнішою зброєю, зокрема для поневоленого народу. Відкриття Українського Інформаційного Бюра є черговим кроком в нашому поході до перемоги.

Символіка виступу президента М. Лівицького була в короткому слові привітання, що його виголосив в імені Крайового Пресового Клюбу його попередній президент Ворен Роджерс, висловлюючи надію, що відкриття і дальша праця цього Інформаційного Бюра причиниться до того, що зможемо привітати в ньому вже не екзильного, але київського президента вільної України. Побажання найкращих успіхів у праці Бюра висловила ще дружина В. Роджерса, яка є українського роду і промовляла українською мовою.

З черги п. Й. Лисогір представив гостей, зокрема представників чеської, словацької, угорської, литовської, естонської та інших груп, заступника шефа цілого совєтського Відділу „Голосу Америки" п. Михайла Терпака, діючого шефа українського відділу Оксану Драган-Кравців, представника радіостанції „Вільна Европа" ред. Олега Звадюка, ректора української католицької семінарії о. проф. д-ра Макуха, проф. д-ра Юрія Старосольського, головного радного УНС Євгена Іванціва та кількох інших молодих українців, затруднених в ролі правних та інших експертів в бюрах поодиноких законодавців, та, вкінці, членів Екзекутиви УНС, які разом з п. Лисогором та проф. Добрянським брали участь у цій церемонії: скарбника пані Уляну Дячук, секретаря ред. Ігната Білинського адміністративного директора мгра Івана Базарка та редактора „Українського Квартальника" д-ра Володимира Душника. Церемонію закінчив молитвою місцевий православний парох о. Будний, після чого ще відбулися ділові наради представників Екзекутиви УККА з директором Бюра інж. Нестерчуком та деякими його співробітниками і дорадниками.

ЗНАМЕННІ ЮВІЛЕЇ...

(Закінчення зі ст. 2-ої)

кож, що всі ці місійні виправи до Канади отримували юрисдикцію від ієрархії в Краю, зі Львова (о. Н. Дмитрів від митрополита Сембратовича, Отці Василіяни вже від митрополита Шептицького). Була однак різниця в матеріяльній піддержці для о. Н. Дмитрова та Отців Василіян. Перший виїхав сюди за матеріяльною піддержкою Українського Народного Союзу з ЗСА та часопису „Свобода", Отці Василіяни й Сестри Служебниці мали піддержку свого чину, зглядно згромадження. Ще інша різниця заіснувала між згаданими. Отець Дмитрів був повністю вірний традиційній помісності Української Католицької Церкви, знов же Отці Василіяни й Сестри Служебниці підпорядкували себе римо-католицькій ієрархії. В цій справі о. Нестро Дмитрів зложив наступну і пропам'ятну деклярацю перед єпископом Емілем Легалем зі Сент Албeрту, яка звучала: „Стою на становищі, говорив він, Руська Католицька Церков самостійна на чолі зі своїм єпископом (розуміється, в Канаді — м.г.м.), залежна впрост від Риму, рівнорядна з Церквою Римо-католицькою" („Свобода", ч. 29, 1903).

На повище з'ясованих принципах працювали в Канаді о. Павло Тимкевич (1898), о. Дамаскин Поливка (1899), о. Іван Заклинський (1900), о. Еміліян Красіцький та численні інші. Саме вони своєю принциповістю та з поголовною піддержкою широких мас поселенців добилися того, що при енергійній допомозі митрополита Андрея отримали свого ієрарха в особі Кир Никити Будки. В кінцевому акорді біля цих змагань був уже увесь католицький клер в Канаді, але в початках були важкі дебати, а то й довгорічне ворогування між одним і другим крилом.

На чолі традиційної помісности Української Католицької Церкви стояла цілий час парафія св. Володимира й Ольги у Вінніпезі й мабуть тому Кир Микита Будка обрав церкву цієї парафії своєю прокатедрою, а не так звану „велику церкву", збудовану архиєпископом Лянжвеном, яка була положена напроти, вій за вій, першої церкви. Витворені анімозії не закінчилися повністю й після приїзду першого владики. Вправді, вони перейшли більш в персональну площину і це була одна з причин, що Владика Будка був відкликаний з канадського терену праці.

Коли сьогодні з перспективи часу глядимо на ці знаменні ювілеї УКЦеркви в Канаді, ми зобов'язані віддати належне о. Несторові Дмитрову, Українському Народному Союзові, часописові „Свобода" та широким масам поселенців, які послідовно витримали в змаганні за помісність Української Католицької Церкви в Канаді.

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНИ

УНСоюзу!

Світличка при Українському Золотому Хресті *та* Парафіяльний Уряд при церкві Благовіщення

запрошує всіх діточок Філядельфії та околиці на

ГОСТИНУ СВ. О. МИКОЛАЯ

яка відбудеться

11-го грудня 1977 р., о год. 3-ій по пол.

в залі церкви Благовіщення

при Valley and Old York Roads, MELROSE PARK, Pa.

- Небесна Канцелярія буде відкрита в суботу, 10-го грудня від 10:00 ранку до 12:00 дня і в неділю, 11-го грудня, від 10:00 ранку до 1:00 по полудні.
- Небесна Канцелярія приймає тільки по ОДНОМУ дарункові для кожної дитини.

Увага! *Увага!*

Ню Йорк і околиця!

В п'ятницю, 9 грудня 1977 р., о год. 7-ій веч.

в залі Українського Народного Дому

при 140-142 Друга Авеню в НЮ ЙОРКУ

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

Окружного Комітету Відділів УНС

міста Ню Йорку й околиці

до участи в яких запрошені Урядовці, Представники та конвенційні Делеґати усіх Відділів Округи.

ЦІЛЬ ЗБОРІВ:

1. Перевірити дотеперішні організаційні здобутки.
2. Обговорення пляну виконання передконвенційної квоти Округи.
3. Різні справи.

В Зборах візьмуть участь —

Головні Урядовці УНСоюзу

і Василь Оріховський, обл. організатор

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних Делеґатів, як і інших активних союзовців узяти участь у цих Зборах.

ЗА УПРАВУ:

Микола Хоманчук, *голова*

д-р Іван Сєрант, *касир* **Михайло Юзенів,** *секретар*

Українська Вільна Академія Наук у США

З глибоким жалем повідомляємо, що 4-го листопада 1977 року, упокоїлась

св. п.

Д-р НЕОНІЛЯ ПЕЛЕХОВИЧ-ГАЙВОРОНСЬКА

заслужена українська громадянка, щедрий жертводавець готівкою та архівними матеріялами для Академії.

ВІЧНА ПАМ'ЯТЬ ЇЙ!

Родині св. п. Покійної висловлюємо співчуття.

Управа Академії

В пам'ять нашого Найдорожчого і Незабутнього Братанка, Кузена і Вуйка

бл. п. мгра прав

РОМАНА КЕКІША

на будову церкви св. Юра в Ню Йорку

складають:

Мирослава і Константин Кебали	$150.00
Олена Качоровська і Стефанія Филиповська	100.00
Уляна і Ігор Богачевські	100.00
Юрій Кебало	50.00
Орест Кебало	50.00

З глибоким смутком повідомляємо, що у вівторок, 22-го листопада 1977 року відійшов у Вічність наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, ВУЙКО і ШВАҐЕР

сл. п. мгр прав

СТЕПАН МЕДИЦЬКИЙ

був. адвокат в Перемишлі, Україна.

ПАРАСТАСИ — в середу і четвер, 23 і 24-го листопада, о год. 7:30 веч., в похоронному заведенні Колодій-Лазута в Пармі, Огайо.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ з того ж похоронного заведення, в п'ятницю, 25-го листопада 1977 р., о год. 9-ій ранку до церкви св. Йосафата, а опісля на цвинтар свв. ап. Петра і Павла.

В глибокому смутку:
дружина — ЛЮСЯ
сестрінки: ІВАН і ВОЛОДИМИР ЖИҐИ з родинами
шваґер — ОРЕСТ з родиною
Ближча і дальша Родина в Україні і Америці

У 18-ту РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

БЛ. П. МИКОЛИ ШУСТА

який відійшов у Вічність 25-го листопада 1959 року

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в п'ятницю, 25 листопада 1977 р., о год. 8:30 ранку

в церкві св. Юра в Ню Йорку.

Про молитви просить —

син — ВАСИЛЬ ШУСТ

У 25-РІЧЧЯ СМЕРТИ, ЗА СПОКІЙ ДУШІ

бл. п.

Інж. ІЛЯРІЯ ОЛЬХОВОГО

б. директора Центробанку у Львові

буде відправлена

в неділю, 27 листопада 1977 року, о год. 11-ій перед полуднем

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в каплиці св. Юра в Ню Йорку.

Просять спом'янути Покійного в цей день у молитвах —

МАРІЯ ОЛЬХОВА — дружина
син — інж. ЮРІЙ з дружиною МАРТОЮ

Українська Вільна Академія Наук у США

З глибоким смутком повідомляємо про упокоєння 11-го листопада 1977 року, на 96-му році життя

св. п.

Проф. РОМАНА АВГУСТИНОВИЧА ІЩУКА

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Управа УВАН у США висловлює глибоке співчуття дружині Покійного Надії Яківній та дочкам з родинами: д-р Наталії Пазуняк і мгр Марії Варварів.

Управа Академії

Український Музичний Інститут Америки, Інк.

в глибокому смутку повідомляє Учителів, Учнів, Батьків та все Українське Громадянство, що 21-го листопада 1977 року, передчасно, відійшла у Вічність,

бл. п.

ЯРОСЛАВА КОБРИН

довголітній педагог і керівник Відділу УМІ в Честер, Па. від 1952 р.

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

ВШ. Родині щирі співчуття складає

Президія УМІ

Курінна Старшина 8-го Куреня УПС ім. Григора Орлика

повідомляє всіх Орликівців, Друзів і Знайомих, що в дні 9-го листопада 1977 року, по довгій і тяжкій недузі, відійшов на Вічну Ватру, наш Незабутній ДРУГ-ОРЛИКІВЕЦЬ

бл. п.

Д-р МАРКІЯН ЗАЯЦЬ

ПОХОВАНИЙ в дні 14-го листопада 1977 р. на українській частині цвинтаря у Вальдфрідгоф у Мюнхені, Німеччина.

Дружині Покійного Маркіяна, на[illegible] Подрузі, Орликівці Марії і всій Родині висловлюємо наше глибоке, щире співчуття.

Хай чужа земля буде легкою нашому Другові Маркіянові, а пам'ять про Нього, хай вічно живе між Орликівцями.

КУРІННА СТАРШИНА
ОРЛИКІВСЬКОГО БРАТСТВА

Старанням Кружка Матерей

СВ. о. МИКОЛАЙ

завітає

до Української Католицької Школи

св. Івана Хрестителя

при Ivy Street and Sanford Avenue

в Нюарку, Н. Дж.

в суботу, 3 грудня 1977 р., о год. 4-ій по пол.

В програмі сценка — „НЕБЕСНИЙ ГІСТЬ" у виконанні дітей 6-ої кляси.

- Небесна канцелярія в шкільній залі відкрита від полудня.
- Просимо обмежуватися до одного подарунку для кожної дитини.

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого для нас Приятеля

бл. п. Людвика Мигаля

складаємо 30.00 долярів

на Інститут ім. Симона Петлюри (Дослідний Центр Української Національної Революції і Державности) з осідком у Філядельфії.

Ірвінгтон, Н. Дж. Евгенія і Константин СТЕПОВІ

В двадцяту, болючу річницю смерти, Найдорожчого і Незабутнього МУЖА, ТАТА і ДІДУСЯ

сл. п.

ДМИТРА КОВАЛЯ

складаю 100.00 (сто) долярів на Патріярший Фонд.

Дружина ІВАННА
Син ІРИНЕЙ з родиною

В глибокому смутку повідомляю про смерть, в неділю, 20-го листопада 1977 року, мого Дорогого ЧОЛОВІКА

бл. п.

Д-ра МИХАЙЛА МИХАЙЛОВИЧА НЕСІНА

проф. Міського Університету в Ню Йорку і бувшого наукового співробітника Колюмбійського університету в ділянці нуклеарної фізики.

ПОХОРОНИ відбулися в середу, 23-го листопада 1977 р. на Українському Православному Цвинтарі в Бавнд Бруку, Н. Дж.

Горем прибита —

дружина ОЛЕНА НЕСІНА

ТРАДИЦІЙНІ СПОРТОВІ ВЕЧЕРНИЦІ

Субота, 21-го січня 1978 року

Заля: Український Народний Дім Ірвінгтон, Н. Дж.

1918 **60-ЛІТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ РЕВОЛЮЦІЇ** **1978**

ТРАДИЦІЙНІ ВЕЧЕРНИЦІ ЧЕРВОНОЇ КАЛИНИ — **ПРЕЗЕНТАЦІЯ ДЕБЮТАНТОК**

28-го січня 1978 року Grand Ball Room — Roosevelt Hotel, Madison Ave. at 45th Street, New York, N.Y.

Квитки вступу і столики замовляти: Arka, N.Y., Tel. (212) GR 3-3550, Eko, N.Y., Tel. (212) AL 4-0888.

Дві оркестри:
Богдана Гірняка — *Співає* Ігор Раковський
та молодеча оркестра „Ізмарагд"

Забава: год. 8:30 веч. — 2:00 ранку. Вечірній стрій.

Просимо слідкувати за дальшими оповістками.

Зголошення Дебютанток приймає
до 31-го грудня 1977 року
Mrs. Iwanna Hankewycz
95 Beverly Road, Yonkers, N.Y. 10710. Tel. (914) GR 6-9227

Український Літературно-Мистецький Клюб
136 2nd Avenue

Ню Йорк. — З Літературно-Мистецького Клюбу повідомляють, що в п'ятницю 25-го листопада ц. р. о год. 7:30 вечора, в приміщенні цього Клюбу доповідатиме проф. д-р Ярослав Падох на тему: „Совєтська справедливість на тлі процесу д-ра Михайла Штерна". Відтак відбудеться дискусія. О год. 7-ій вечора доповідь попередять Надзвичайні Загальні Збори членів ЛМКлюбу для схвалення нового статуту.

ІМПРЕЗА В ДЕТРОЙТІ

Детройт, Міч. (М. К.). — Українці Детройту і околиці підготовляються до великої імпрези — 60-річчя Української Національної Революції і 35-річчя постання Української Повстанської Армії. Святкове відзначення цих роковин відбудеться тут в неділю, 27-го листопада ц. р. о год. 4:30 по полудні в Лінкольн Гайскул Авдиторії при 2270 Федерал вулиця. В програмі виступатимуть: 50-членний чоловічий хор Осередку СУМ з Торонта „Прометей" під диригентурою мгра Василя Кардаша і при акомпаньяменті Наді Середи-Брехун, а деклямації рецетуватимуть Галина Коваленко і Ліда Заревич. Святочну промову виголосить письменник Юрій Трис-Крохмалюк. Імпрезу влаштовує Громадський Комітет Великого Детройту.

ПОСВЯЧЕННЯ ПРАПОРА „ОРДЕНУ ХРЕСТОНОСЦІВ"

Філядельфія (Н. Н.). 26 і 27 листопада 1977 р. тут відбудеться XV Велика Рада „Ордену Хрестоносців" (ОХ). Ця пластова частина об'єднує 5-ий Курінь Уладу Старших Пластунів і 20-ий Курінь Пластунів Сеніорів.

„Орден Хрестоносців" саме тепер відзначає 30-річчя свого існування і в неділю, 27-го листопада, відбудеться посвячення його прапору. Посвячення відбудеться в митрополичому катедральному храмі Непорочного Зачаття на св. Літургії, що буде відправлена в намірені пластунів-хрестоносців о год. 8:30 рано.

Пресовий Фонд „Свободи"

На цьому місці друкуємо імена тих ВШ. Громадян, що надіслали свою добровільну доплату до передплати та свою пожертву на фонд „Свободи" та її видань: англомовного „Українського Тижневика" і дитячого журналу „Веселка", і потверджуємо з подякою висоту одержаної суми.

ЛИСТА, Ч. 5.

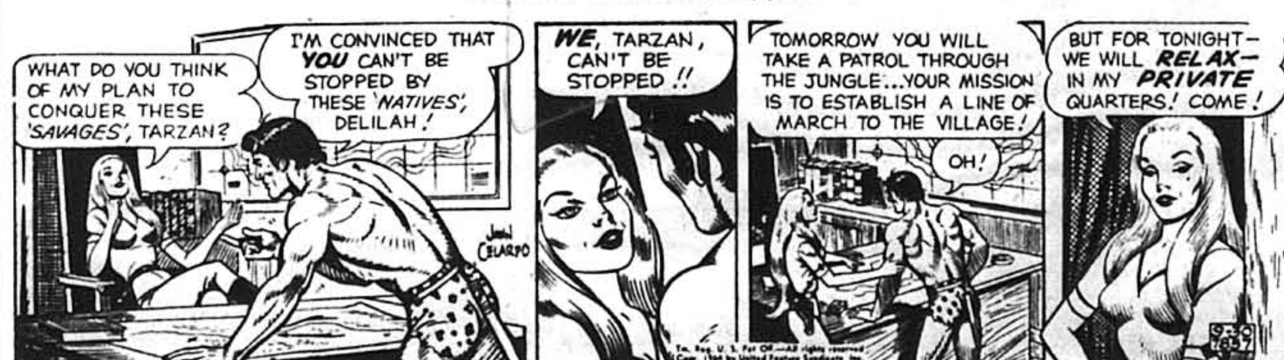
П. Рожак, Філядельфія	$ 30.00
о. В. Калина, Фенікс	15.00
Л. Намака, Гедлей	15.00
Б. Онуфрейчук, Ріго Парк	15.00
А. Статнікова, Дірфілд Біч	15.00
М. Білок, Рочестер	10.00
В. Дичій, Чікаго	10.00
В. Дорожинська, Бронкс	10.00
П. Лобай, Клівленд	10.00
І. Марич, Парма	10.00
Т. Новосівський, Раквілл	10.00
Р. Тенетило, Колдейл	10.00
Д-р Г. Шиманський, Торонто	10.00
О. Білецький, Індіянополіс	5.00
М. Бодель, Чікаго	5.00
В. Боднарський, Істон	5.00
С. Боднарчук, Ню Йорк	5.00
Т. Бойко, Напанок	5.00
І. Вальницький, Орандж	5.00
Е. Гаврищук, Елизабет	5.00
І. Гассак, Істон	5.00
Н. Давискиба, Маномет	5.00
Пастор В. Домашовець, Морріс Плейнс	5.00
В. Дорощук, Норт Роялтон	5.00
І. Дуда, Філядельфія	5.00
П. Дуда, Віндсор	5.00
Д-р Ю. Залізняк, Рочестер	5.00
В. Запаранюк, Ютика	5.00
Г. Зарицький, Плейнвю	5.00
Б. Кандюк, Джексон Гайтс	5.00
Г. Карнаушенко, Клівленд	5.00
Г. Кисіль, Парма	5.00
М. Козовський, Вейн	5.00
Д-р М. Коленський, Довнерс Ґров	5.00
П. Коровіц, Мк Кіс Ракс	5.00
М. Курляк, Боффало	5.00
Й. Кушнір, Гемтремк	5.00
А. Лаврук, Алтуна	5.00
Д-р Й. Сим Липська, Бей Віллидж	5.00
С. Магаляс, Нюарк	5.00
С. С. Мазур, Савтінгтон	5.00
К. Маланяк, Ню Кестл	5.00
В. Малиновський, Плейнфілд	5.00
Д. Менік, Канога Парк	5.00
Я. Опирюк, Кінгстон	5.00
Е. Парницький, Джерзі Сиіті	5.00
А. Педа, Даннемора	5.00
Д-р З. Плітас, Торонто	5.00
М. Садовий, Ст. Луіс	5.00
С. Свіченюк, Соммервілл	5.00
Д-р В. О. Семків, Тіллє	5.00
І. Сєрант, Ню Йорк	5.00
Ф. Сілецький, Лорейн	5.00
Б. Стеткевич, Дерлей Біч	5.00
М. Стефанишин, Філядельфія	5.00
М. Сухорський, Елизабет	5.00
О. Таран, Річмонд	5.00
О. Филипович, Міннеаполіс	5.00
Я. Фішер, Парма	5.00
І. Худий, Лонг Айленд Сиіті	5.00
Р. Цмайло, Шерріл	5.00
С. Чорний, Бронкс	5.00
Н. Шаффер, Вілліямставн	5.00
І. Шевчук, Чікаго	5.00
Д. Шолдра, Джерзі Сиіті	5.00
Ю. Ямнюк, Торонто	5.00
А. Яременко, Кліфтон	5.00
О. Яхно, Лонг Айленд Сиіті	5.00
М. Тхорів, Філядельфія	3.25
В. Вересюк, Ню Йорк	3.00
А. Герасименко, Лос Анджелес	3.00
С. Зарічний, Джерзі Сиіті	3.00
Я. Німилович, Міддлбург Гтс	3.00
К. Струк, Ґарфілд	3.00
К. Баралецька, Перт Амбой	2.00
С. Біловус, Стетин Айленд	2.00
К. Білон, Карнеґі	2.00
О. Зубик, Форд Сиіті	2.00
Архиєпископ П. Журавецький	2.00
А. Карпович, Ню Йорк	2.00
С. М. Качор, Кергонксон	2.00
О. Клодко, Саннівейл	2.00
І. Коваль, Бріджтон	2.00
Г. Мацук, Ню Йорк	2.00
І. Несторович, Ню Йорк	2.00
Проф. О. Оглоблин, Лудлов	2.00
Т. Онуфрик, Лонг Айленд Сиіті	2.00
М. Пасічний, Сан Дієго	2.00
О. Стецура, Ірвінгтон	2.00
Е. Хмаренко, Говелл	2.00
Ю. Чайка, Бетлегем	2.00
В. Ягла, Гетборо	2.00
Н. Ясінський, Мілвокі	2.00
Р. Чавс, Йонкерс	1.20
В. Боднар, Монтреаль	1.00
П. Івасишин, Фервю Гайтс	1.00
М. Корнієнко, Лорейн	1.00
І. Крат, Гіллсайд	1.00
І. Марків, Філядельфія	1.00
М. Турянський, Честер	1.00

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 4-го ГРУДНЯ 1977 р.

ДЕТРОЙТ, Міш. Річні загальні збори Т-ва ім. гет. І. Мазепи 183 Відд., о год. 1:30 по пол., в УНДомі при вул. Мартін. На порядку: звіти Управи, К. К. і делегатів до Укр. Тов., дискусія над звітами та вибір нової Управи на 1978 р. Збори відбудуться і будуть важні на 1 год. пізніше, без огляду на скількість присутніх членів. Просимо членів прибути. — Д. Кошильовський, гол., Б. Фльорчук, рек. секр., П. Залуга, фін. сер.

ТАРЗАН, Ч. 7857. Пляни Далілі

Що думаєш про мій плян перемогти цих „дикунів", Тарзане?

Я переконаний, що ці „тубільці" не зупинять тебе, Даліле!

Нас спільно, Тарзане, не зупинять!

Завтра поведеш патрулю через ці джунглі... Твоє завдання — це встановити шлях для нашого походу на село!

О!

Але сьогодні увечері ми відпочиватимемо — в моїм приватнім помешаканні!... Ходи!